

REDACȚIUNEA ȘI ADMINISTRAȚIUNEA:
BRAȘOVU, piața mare Nr. 22.

„GAZETA” IEȘE ÎN FIECARE ȚI.

Pe ună an 12 fior., pe șese luni 6 fior., pe trei luni 3 fior.
România și străinătate:
Pe ună 36 fr., pe șese luni 18 fr., pe trei luni 9 franci.

ANULU XLVII.

SE PNUMERĂ:

la poște, la librării și pe la dd. corespondenți.

ANUNCIURILE:

O seriă garmondă 6 cr. și timbru de 30 cr. v. a. pentru fiecare publicare
Scrisorî nefranate nu se primesc. — Manuscripte nu se retrămit.

N° 251.

Vineri, Sâmbătă 29 Decembrie

1884.

Nou abonament

la

„Gazeta Transilvaniei.”

Cu 1 Ianuarie st. v. 1885 se începe un nou abonament, la care invităm pe onorații amici și sprijinitorii ai foiei noastre.

Prețul abonamentului:

Pentru Austro-Ungaria:

pe trei luni 3 fl.

„ șese „ 6 „

„ unu an 12 „

Pentru România și străinătate:

pe trei luni 9 franci în aur

„ șese „ 18 „

„ unu an 36 „

Din cauza însemnatei scăderi a cursului bi-
letelor de bancă române, suntem constrînși a condiționa
plata abonamentelor în aur, sau în hărtie cu adaosul
agiului.

Rugăm pe d-nii abonați, ca să binevoiescă a-și reînoui de
cu vreme abonamentul, pentru ca să nu se întrerupă expedițiunea
ziarului.

Administrațiunea „Gazetei Transilvaniei.”

Cestiunea universității române.

III.

Brașovă, 27 Decembrie.

Indată ce poporul român din Transilvania, Bănat și Țera unghurească și-a rupt lanțurile servitutei și și-a recăștigat libertatea individuală s'a născut pentru el dreptul de a se folosi de toate mijloacele, de care are lipsa, spre a se instrui și a se cultiva liber și neîmpedecat, luându și el parte la civilizațiunea veacului.

Este clar și neîndoios că nu se poate cugeta libertatea individuală, fără ca individul să aibă dreptul de a se instrui în limba sa maternă și de a se folosi de această limbă în viața sa privată și publică. Cu atât mai puțin se poate cugeta ca un popor întreg de trei milioane de suflete să se bucure de libertatea individuală, fără ca acesta să influențeze asupra întregului complex național. C'ună cuvânt conceptul libertății individuale nu se poate despărți de conceptul națiune.

Dacă e vorba de instruițiunea unui popor în limba sa maternă, de întrebuițarea limbei sale în școală și în oficiu, de folosirea și câștigarea mijloacelor spre a și înființa institute de cultură naționale — atunci toate acestea sunt atribute ale libertății individuale.

Stefan Szechenyi, „cel mai mare Ungur” care a inventat formula maghiarizării succesive, a înțeles foarte bine că libertatea individuală a unui popor nu se poate despărți de naționalitatea lui. De aceea el a pretins delă conaționalii săi, ca să nu aștepte până ce puterea spiritului timpului va sfărma lanțurile iobagilor români și slavî, ci să reformeze constituțiunea de cu vreme și să introducă treptat întrînsa pe Români și Slavî sub condițiune de a se maghiariza.

Planul lui Szechenyi nu s'a putut realiza. Era prea târziu și Kossuth cu ai săi au accelerat numai procesul de liberare al popoarelor nemaghiare.

Români delă 1848 au înțeles că deodată cu scuturarea jugului servitutei s'a născut pentru dînși necesitatea de a și asigura viața națională prin cultură națională și una din postulatele lor cardinale a fostă acela privitor la înființarea unei universități române.

„Libertatea unei națiuni nu poate fi decât

națională și fără de libertate nu e cu putință cultura” — țicea fericitul Bărnățu în memorabilul său discurs ținut în presera proclamării libertății națiunii române. „Și care sunt mijloacele cultivei?” continuă el, „să cercăm la poporele luminate și vom afla, că acele sunt școlile și institutele naționale pentru știință și arte, în deosebi universitățile, cari sunt un mijloc dictat de aceeași necesitate firască a popoarelor ehiamate la viața politică, care i-a învățat pe omeni a semăna și a coci pâne ca să trăiescă.”

Și fiindcă cultura este puterea cea mai tare pe pământ națiunea întregă, țice Bărnățu, trebuie să își împreune puterile întră așezarea acestor institute. Apoi se întrebă dacă este posibil ca o națiune să se cultive fără limbă națională? După ce dovedesce că dacă poporele ar voi să și facă învățăturile în limbă străine s'ar întuneca știința, religieunea s'ar îngropă în fanatism, invențiunile ar înceta, industria și comerțul ar cădea cu totul, sântământul de libertate ar amorți și la națiuni libere și starea cea înflorită de azi a omeniei s'ar vesteți, Bărnățu continuă astfel: „Natura pentru aceea a dat limba fiecărei națiuni, ca să se folosescă cu ea în toate negoțurile vieții, precum i-a dat picioare omului ca să amble pe picioarele sale, urechi ca să audă cu urechile sale, ochi ca să vedă cu ochii săi. Vai de omul, pe care lă poartă altul: vai și de națiunea, care nu amblă pe picioarele sale, sau nu vede, decât cu ochii altei națiuni. Niciodată nu va părănde rađa de cultură la creerii acestei națiuni, ei va rămâne pururea întunecată ca orbul și servitorea națiunilor răpitoare...”

Mai poate esista după toate cele țise o dubietate despre aceea, că cestiunea înființării unei universități române, este o cestiune a libertății poporului român din Transilvania, Bănat și Țera unghurească?

Adversarii noștri politici ne totă vorbesc de libertatea individuală, de bunătățile constituțiunii, de care s'ar împărtași în măsură egală toți fii patriei. In ce stă această libertate, în ce stau drepturile noastre constituționale dacă nu ne mai este ertat nică de a ne cultiva în limba noastră națională, dacă nică cu mijloacele noastre proprii nu ne mai lasă să ne rădicăm școli și institute naționale; dacă tinerii noștri sunt prigonii pentru că, în lipsa învățături românești, se îndeletnicesc din când în când în afară de școlile și de facultățile maghiare cu studiul limbii române și cu nutrirea sentimentelor lor românești; dacă, c'ună cuvânt, limba noastră românească este cu totul eschisă din viața publică și este tolerată numai în cercul restrîns al bisericei și al familiei?

Nimeni din sânul națiunii noastre, suntem siguri, nu s'ar mai țica starea ei umilită și asuprită, ca junimea noastră, care trebuie să sufere atât de cumplită urmările sclăviei, în care am răcăduț din nou, după ce abia am fost resuflat puțin aer de libertate.

Odată constatată această, se nasce pentru junimea română marea datoriă de a luptă cu toate mijloacele iertate pentru libertatea poporului, și pentru redicarea templului lui de cultură națională, fără de care nu poate esista.

Iși înțelege ore junimea noastră misiunea pe deplină? Cunosce ea ore mijloacele adevărate, ce o pot duce la scop? Despre această vom vorbi într'un articol final.

Francia și expedițiunea din Tonking.

Retragerea generalului Campenon delă ministerul de rășboiu al Franței și numirea generalului Leval ca ministru de rășboiu în locul lui, este multă discutată în presa europeană. Germanii se bucură de acest eveniment și această împrejurare este foarte semnificativă pentru actuala atitudine a guvernului franceș. Francia s'a încurcat în rășboiu cu China. Asta a plăcut mult celor delă Berlin. Retragerea generalului Campenon însemnă înăurarea unei acțiuni mai energice a Franței în Tonking. Este prin urmăre un lucru foarte firesc, ca bucuria Germanilor să fie îndoită.

Generalul Campenon a fost ministru de rășboiu în cabinetul Gambetta și a intrat a doua oară în minister în Octomvrie 1883, ca succesor al generalului Thibaudin, care a eliminat pe prinții de Orleans din armata activă. Se asigură că generalul Campenon n'avea nici o încredere în Germania și în cancelarului ei și ar fi preferit mai bine să țină regimintele acasă și să se pregătescă pentru ziua revanșei, decât să se espedeze pe corăbii la Tonking. I se impută că densus n'a purtat rășboiul din Tonking cu destulă energiă și n'a trămis comandantului de acolo, generalului Briere de l'Isle, destule ajutore ca să potă termină mai curënd campania din China. Astfel s'a trăganat prea mult expedițiunea Tonkingesă și Francesii au devenit impacienți. Campenon s'a opus cererei de a se trimite un corp mai mare de armată în Tonking, căci prin această, țicea el, s'ar conturbă numai planul de mobilizare franceș. Cabinetul Ferry însă, doritor de laurii succeselor în țeri depărtate și încredându-se în politica de pace a Germaniei, s'a hotărît a termină expedițiunea din Tonking trimițând acolo trupe de ajuns, cari să înfrângă cerbia Chinesilor. De aceea a chemat la ministerul de rășboiu pe generalul Leval. Foile republicane și conservative au salutată numirea noului ministru cu simpatie și ca un semn că afacerea tonkingesă se va termina odată. Ar fi de dorit ca să se implinescă această dorință a Francesilor. Diarele franceze spun, că generalul Leval a și prezentat consiliului de ministri planul său de organizare, după care în săptămâna viitoare să plece 6000 de omeni din Algeria ca ajutore în Tonking și acestora să le urmeze alți 6000 în luna lui Fevrier, ca să se potă termină operațiunile înainte de ce vor începe ploile cele mari, în Aprilie.

Despre generalul Leval spun unele foi că el a fost la 1870 șef al statului major general în Metz. Nemulțumit cu purtarea lui Bazaine, el să fi avut planul cu mai mulți alți oficeri de a luă comanda supremă din mână mareșalului, care era în prepus de trădare. Bazaine însă să fi nimicit planul prin aceea, că s'a grăbit a subscrie capitalațiunea.

Generalul Leval începe activitatea sa sub auspicii bune, căci totodată cu numirea sa sosi delă fruntaria Chinei șirea despre o victorie însemnată a trupelor franceze. Generalul Negrier a atacat la Chu vre-o 12,000 Chinesii și le-a luat toate pozițiunile causându-le perderi însemnate.

Interesante sunt declarațiunile ce le-a făcut generalul Campenon raportorului țiarului „Evenement.” „Eu, țice Campenon, am fost totdeauna în contra expedițiunilor în țeri depărtate. Când am intrat în cabinet era vorba numai de apărarea Tonkingului și nu era de lipsă a altera planul de mobilizare. Acuma însă e vorba de o expedițiune în sensul adevărat al cuvântului cu trupe luate din armata permanentă. Nu mai pot lua prin urmăre răspunderea asupra-mi. A jertfi bani și omeni pentru nisce rezultate dubie nu voesc. Nu mi place întreaga politică a d-lui Ferry; el este tras pe sfără de Bismarck. Francia face de câtva timp afacerile Germaniei. Bismarck a stricat pe Francia cu Italia și cu Spania și acum voiesce să o strice și cu Anglia. Părerea mea este că în situațiunea actuală Francia să nu facă alta, decât a se pregăti la luptă, însă nu în alte lumi, ci în Europa. D-văștră știți în contra cui,” adause generalul.

Rămâne ca viitorul să dovedescă, cine din doi a înțeles mai bine situațiunea, Ferry ori Campenon.

DIN DIETA CROAȚIEI.

În ședința de la 3 Ianuarie n. a dietei croate, cu ocaziunea debaterii indemnității, Davidu Starcevic i vorbi relativ la proiectu. Intre altele dize:

„Statul este o societate, în care fie-care membru trebuie să aștepte pentru persoană și proprietate. Croația a devenit după pactu numai o provincie ungurescă, dăr și aci ar trebui apărută libertatea fiecărui individ, ađi însă avem numai sarcine, pe când statul nu ne oferă nimic. Guvernul nu se bucură de nici o încredere din partea poporului, autoritățile n'au altă însărcinare, decât să adune dările și fiindcă noi ne ridicăm vocea în contra acestei stări de lucruri suntem declarați ca rebeli, petroliști și nihilști. Chiar înainte regeli suntem denunțați și i se pune în gura monarhului vorbele: „Asta-i o scârbosă meserie! Eu nu cred în această exprimare; decât regele ar cunoște situațiunea poporului nostru, atunci ar desemna cu totul altfel pe aceia, cari susțin starea actuală... În acestu stat tălhărescu nu e demn a se plăti dări.“ Președintele admoniază pe vorbitoru spunându, că i va detrage cuvântul.

Starcevic strigându: „Puțin îmi pasă; și așa nu permit libertatea cuvântului. Ađi auđit ce a dăsu Tisza către Csanady și n'a fostu isgonit din dietă... Cum vine, că Maghiarii, cari în 1848 au fostu rebeli, ađi suntu domni în Croația?... Avem 110 deputați, dintre cari 43, așadar minoritatea, a ales deputațiunea regnicolă. Înainte de pactu sistemul era bun, voi l'ați răsturnat, prin urmare voi sunteți rebeli... Nicăiri guvernul nu e atât de nepopular ca la noi... Acum li-se iau grănicerilor și pădurile ca să înghețe de frig. Noi am hotărât să înmănam însine monarhului plāngerile noastre. Dacă va dize atunci: „Asta-i o meserie scârbosă,“ s'eu „Asta-i drept,“ — nouă ne este totu una. Eu nu mă tem de viitorul poporului din sud. Poporele Austro-Ungariei sunt acum cele mai nenorocite. Dar va încetă și această stare. Avem o națiune înrudită, sfânta Rusia, care a creat Serbia, Bulgaria și Muntenegu și care va crea și Croația. (Aplause nesfârșite în stin-ga.) Gāndiți-vă, că Croația era și va fi independentă și se va uni cu frații săi de la Triestu până la Nowaja Semlja. Atunci vă voiu întreba, unde există o corónă ungurescă. În Croația liberă și independentă vomu striga însuflețiți: Trăiască M. Sa Regele Croației! (Aplause frenetice în stin-ga.) Stimez și Maghiarul, când și apără dreptul său, dar și elu se respecte drepturile noastre... Ađi pe căile ferate din Croația se vorbește unguresce, limba noastră se isgonește. De indemnitate nu mai vorbesc, asta s'a hotărât în Pesta... Tisza amenință acum cu mijloce drastice și spre scopul acesta și-a trimis aci pe „băețașu său.“ Președintele îi detrage cuvântul, Starcevic îi mulțămesc și se aședă pe bancă.

Cestiunea Macedoniei.

Macedonia astăzi este țera cea mai importantă din peninsula balcanică, pentru că după această țera se bat două elemente: elementul grecescu din partea meridională și elementul bulgărescu din partea boreală a peninsulei. Amândouă aceste elemente ostile năsuesc de a încorpora această țera la elementul lor genetic. În Macedonia ele au făcut propagandă pentru cauza lor. Grecii au mers și merg cu multu mai departe decât Bulgarii, pentru că ei nu s'au mulțămisit și nu se mulțămesc numai cu conservarea și apărarea elementului

grecescu, ci au căutat și caută și astăzi să grecezeze elementul românesc din Macedonia prin biserică și prin școlă.

Cu toate cele vr'o 20 de școle romănesci din Macedonia elementul românesc din această țera încă nu este mântuit de deplin de grecesare, pentru că grecomania Românilor macedoneni este forțe mare. În toate comunele române din Macedonia, afară de Gupisi și pōte de Molovisce, sunt școlele romănesci cu limbă grecescă mai tare cercetate de copii Românilor, decât școlele romănesci cu limbă romănescă, ceea ce arată, că propaganda panelenismului este mai puternică chiar în comunele curate romănesci, decât propaganda Românismului.

Causa acestei apariții sunt Români însși atâtu cei din Macedonia, cât și cei din România. Societatea Macedoromăna, de vre-o patru-cinci ani decând există, n'a lucratu absolutu nimic, ci a durmitu somnul celu lungu. Acuma vedem, că era s'a apucat de lucru, numai de ar lucra mai cu zel și cu mai multă stăruintă decât în trecut

Silogurile (societățile) panelenistice împreună cu cei 22 de episcopi grecesci din Macedonia, Tesalia, Albania și Epiru au lucrat și lucră cu o activitate febrilă la desnaționalisarea Românilor și acesta Grecii o făcū pentru ca să întărească elementul lor celu slab în contra elementului bulgărescu, care în Macedonia este mai numeros decât Grecii, Românii, Turcii și Albanerii cu toții laolaltă.

Români din Macedonia simpatizează cei-i dreptu astăzi cu Grecii. Nu știu măne cu cine voru simpatiza; Grecii fără de Români nu pot face nimica în contra Bulgarilor, pentru că nu potu se stea în contra lor, nici cu numerulu nici cu averea și nici cu inteligența.

Este timpul supremu, ca Românii să se deschidă ochii și mințile forțe bine și să nu cruțe nici unu sacrificiu spre a scăpa pe frații lor de sub influința cea de-sastrósă a propagandei panelenistice, să stăruească până mai este timp pe lângă guvernul turcescu, ca Românii de sub domnia turcescă să capete independința bisericii române cu episcopi români. Să stăruească cu or ce preț, ca să aibă și România esarchul lor românesc. Numai astfel se pōte scăpa poporul românesc din provinciile turcesci de influința și pericolul ce-lu amenință atât din partea Grecilor, cât și din a Bulgarilor.

Ce bine era de se înființau consultatele române din Bitolia, din Ianina, din Epiru! Nu se pōte spune câtu bine ar fi putut aduce Românilor din acelea părți consultatele romănesci. Ele prin autoritatea și prin prestigiul lor ar paraliză mai de totu influința propagandei panelenismului și ar fi încuragiat și propagat cu multu mai tare cauza Românismului. Nici acum nu este târziu de a se instala aceste două consultate, ba din contră dōră astăzi sunt mai de lipsă ca or când, pentru că tocmai astăzi se agiteză cestiunea Macedoniei mai tare în țiarele europene și ar fi forțe trist și dureros, ca Români, cari au adus atâtea sacrificii de 20 de ani pentru luminarea Românilor macedoneni la timpul celu mai criticu să nu și aibă reprezentanții săi la punctele cele mai însemnate spre a apără interesele românismului.

Austria măcar că n'are nici unu supus austriacu în Bitolia, capitala occidentală a Macedoniei și în Ianina, totuși are în amândouă aceste puncte importante consulii săi. De asemenea își are și Rusia consulii săi în aceste localități. Din Ianina consulul român ar pute influința asupra Albanesilor, cari voesc să se emancipeze de sub domnia mașteră turcescă și totodată ar pute face propagandă printre Albanesi și printre Românii din Albania, ca să pună unu descendentu din familia Ghicules-

cilor în fruntea principatului albanescu, pentru că strămoșul glorioșilor și patriotilor Ghiculesci se trage din Albania. Ce frumos ar ședea unui prinț românesc să stea pe tronul Albaniei în fruntea celui mai vitěz, mai frumos și mai sumet popor din totu Orientul și în fruntea sutelor de mii de Români din Albania, cari sunt totu așa de voinici și de mândri de némul lor ca și compatrioții lor Arnăuți. Noi credem că această sublimă idee s'ar putea realiza numai cu puțină muncă spirituală și puțin sacrificiu materiale.

Cine a avut ocaziune să cunoască némul arnăutescu s'eu al Albanesilor cum le dău Armăni, acela va trebui să mărturisască, că nici unu popor pe lume nu este atât de recunoscutu cătră bine făcătorul său ca poporul albanescu, cel mai cavalerescu popor din totu Orientul. Pagubă numai că îi lipsesc conducători capabili din senu său.

Acestu bravu popor strigă în lumea largă, că nu mai pōte suferi jugul domniei turcesci și diplomația europeană se face surdă la toate strigătele lui, ba sac și o parte din națiunea albanesă în contra voinții lor, du-o principatului Muntenegru.

După aceste reflecțiuni se vedea ce dize N. fr. Presse intr'o corespondență din Atena del 20 Decemvre despre cestiunea Macedoniei. Etă aceea corespondența:

„Agitațiunea panbulgărescă în Macedonia a produsu o iritațiune cumplită în Grecia. Macedonenii, cari locuiesc în Atena, s'au întrunit într'un meetingu, ca să protesteze în contra aserțiunilor false ale apostolilor panslaviști. În adunarea, ce s'a ținut la 7 Decemvre în sala municipalității, au votat următoarea declarațiune: Cu privire la cele ce s'au publicat de presa englesă în contra Macedoniei și în favorea ei și totu mereu se publică și fiindcă noi pe de altă parte, ca indigeni din diferite localități ale acestei țeri, ne cunoșcem patria bine și mai departe înțelegem, că atari publicațiuni potu ave influință asupra destinilor patriei noastre, declarăm: 1. Noi desaprobam în gradul cel mai mare a) toate câte s'au publicat prin d. Emilu Laveleye, după care populațiunea grecescă din Macedonia s'fi scăduțu la 57,480 de locuitori. (Nici nu voru fi greci mai mulți de atâția în tota Macedonia, pentru că Grecii se află numai pe lângă Archipelagu, er în lăuntru Macedoniei greci nu sunt, decât Bulgari, Români, Arnăuți și Turci, și aici în deșertu se esofeză domni macedoneni, că nu le folosesc absolutu nimic, pentru că elementul bulgărescu în Macedonia este în absolută maioritate și formeză talpa țerii, căci mai toți sunt plugari și sunt mai atâția căți Români sunt în Transilvania — Red.) b) toate câte s'au dăsu și scrisu de dōmna de Novicov în contra originii precumpnitore elenice a Macedonenilor; c) toate câte s'au dăsu în camera lordilor de ducele de Argyll intr'o interpelațiune, care se reterese la acte de crudelitate, ce s'au petrecut în Macedonia. Noi desaprobam și condamnăm toate cele produse ca neesacte și provenitore din isvoru slav; 2) noi aducem mulțămitemă noastră tuturor celor ce s'au întrepus pentru cauza Macedoniei în Europa și mai cu semă escelentului filoenu Mr. Glen-nie; 3) noi însărcinăm o delegațiune cu misiunea a) de a publica această declarațiune a noastră în foile principale din Atena și din streinătate; b) de a da o copie de pe ea reprezentanților marilor puteri din Atena cu rugarea, ca se-o trimită la guvernele lor, și o atare copie să se dea și ministrului grecescu alu afacerilor streine.

„Delegațiunea Macedonilor se duse la ministrul de externe alu Greciei, care o primi cu cea mai mare amicitate. După aceea delegații se duseră pela re-

FOILETONU.

Publicitatea la Romanii cei vechi.

(Urmare și fine).

Unu inseratū pompeianu sună din cuvântu în cuvântu cum urmază: „Unu urcioru de vinu (urceus vinarius) s'a perdut dintr'o tabernă. Cine l'ă aduce înapoi primesce o remunerațiune de 65 de sesterții, decât inse va puté descoperi pe furu așa, ca acesta să pōtă fi dat în mâinile judecătorului, primesce suma îndoită dela Varius.“

Intr'o comediă de ale lui Plautus se dize: „Cu litere gigantice voi inseră pretutindenea: Decă cineva a perdut o corfă de drumu cu multu aur și argintu, să vină la mine.“

Modul strigătorilor era tocmai acela, ce până astăzi mai este încă usitat în orașele mic provinciale. Gill, pe care îl urmămu noi în punctele principale ale acestei espuneri, citeză unu pasagiu caracteristic din Trimalchio: „In ospetăria întră unu heroldu c'unu sclav publicu și c'unu număr mărișoru de omeni, și strigă, avântându o făclia (torță), ce mai multu fumegă decât lumină: „Nu de multu s'a perdut într'o baie unu sclav cam de vr'o 16 ani, cu perul crețu, gingășu la trup,

frumosu la chipu, cu numele Giton. Cine-lă va aduce înapoi s'eu va puté arată, unde se află, primesce 1000 de sesterții!“ Aci avem până în cele mai mic amănunte stilul clopoșarilor, cari sunându cu clopoșelul ambă pe stradele orașelor provinciale germane, (s'eu alu dobașilor noștri) urmați de o mulțime de copii lărmuind și ascultați cu luare aminte de mamele bune, ale căror fețe îngrijate se ivesc în toate ferestrele.

Afară de acesta există în Roma dela anul 59 a. Cr. unu diarū, care apărea regulat și se numia „Acta populi Romani diurna,“ adevă diarū alu poporului romanu, alu cărui întemeiător n'a fostu altu decât Iuliu Cesare, care era consulu în acel an. Din acestu diarū ni s'au păstrat mai multe fragmente, din cari putem cunoște destul de clar, ce cuprins și ce direcțiune a avut.

„Diarul poporului romanu“ avea o parte principală politică. Procesele de stat, tractările Senatului, legile și măsurile administrative de tot felu se aduceau la cunoștință cetitorilor în această parte principală a „diarului“. Ascaniu Pedronu, comentatorul lui Cicero, scrie fiului său în chigul următor: „Pentru a-ți mulțami cu îngrijire pofta de știință am culesu, chiar țiarele timpului acela întreg. Din acelea vedu, că la ultima Februariu s'a adus o hotărîre din partea senatului, de cuprinsul ur-

mător: „Că uciderea lui P. Clodiu, arderea Curiei și dărâmarea casei lui M. Lepidū suntu privite ca atentate în contra statului însuși. Alta nu s'a mai dăsu în țiaru în ziua aceea despre această afacere. În ziua următoare, adevă la 1 Martiu, a esplicat Munațiu într'o adunare a poporului cele ce se tractaseră în ziua precedentă, și a adaus din cuvântu în cuvântu etc. etc.“ — Se vede așadar, că țiarul poporului romanu se bucură de-o mare trecere ca isvoru istoric temporalu. Și într'adevăr partea lui politică era un felu de arhivă, în care se depuneau toate ce aveau ore-care însemnătate pentru viața de stat și urbană a Romei.

Se înțelege de sine, că chiar această parte politică a „diarului poporului romanu“ era plină de simpatie și de devoțiune. La începutul secului alu doilea se documenta această simpatie pentru capul statului în nise exclamațiuni cu totul particulare, cari erau pe jumătate cântate, pe jumătate rostite cam în acel tempo ca espresiunea francesă „air des champions.“ — „O te felicem! Quos felices!“ murmura și bombăna spre exemplu cea mai înaltă corporațiune a statului și „acta diurna“ nu lipsiau a face accesibil și pentru cercuri mai întinse această entusiastică manifestațiune, primindu-o și descriindu-o cu deamănuntul în partea sa principală politică. Incețu incețu se încetăten obiceiul de-a aprecia gradul entuziasmului după numărul repe-

Cursul la bursa de Viena
din 7 Ianuarie st. n. 1885.

Rentă de aur ungară 6%	123.15	Bonuri croato-slavone	100. —
Rentă de aur 4%	96. —	Despăgubire p. dijma de vin ungar.	98.25
Rentă de hârtă 5%	91.30	Imprumutul cu premiu ungar.	116.25
Imprumutul căilor ferate ungare	145.50	Losurile pentru regularizarea Tisei și Segedinului	117.30
Amortisarea datoriei căilor ferate de ostiu ung. (1-ma emisiune)	97.20	Renta de hârtă austriacă	82.30
Amortisarea datoriei căilor ferate de ostiu ung. (2-a emisiune)	120. —	Renta de arg. austr.	83.30
Amortisarea datoriei căilor ferate de ostiu ung. (3-a emisiune)	105. —	Renta de aur austr.	104.53
Bonuri rurale ungare	101. —	Losurile din 1860	136.40
Bonuri cu cl. de sortare 1C1.	—	Acțiunile băncii austro-ungare	864. —
Bonuri rurale Banat-Ti-miș	101. —	Act. băncii de credit ungar.	306.75
Bonuri cu cl. de sortare 100.25	—	Act. băncii de credit austr.	294.90
Bonuri rurale transilvane	101. —	Argintul — Galbini împărătesci	5.80
		Napoleon-d'orl	9.77 1/2
		Mărci 100 imp. germ.	60.35
		Londra 10 Livres sterlinge	123.60

Bursa de București.

Cota oficială dela 24 Decembrie st. v. 1884.

Cump.	vënd.
Renta română (5%)	87
Renta rom. amort. (5%)	91 1/2
convert. (6%)	85
Impr. oraș. Buc. (20 fr.)	30
Credit fonc. rural (7%)	96 1/4
" " (5%)	82
" " urban (7%)	94 1/4
" " (6%)	91
" " (5%)	80
Banca națională a României	1150
Ac. de asig. Dacia-Rom.	290 1/2
" " Națională	220
Aur	15 1/2
Bancnote austriace contra aur	—

Cursul pieței Brașov
din 8 Ianuarie st. n. 1885.

Bancnote românești	Cump. 8.40	Vënd. 8.45
Argint românesc	8.40	8.45
Napoleon-d'orl	9.75	9.76
Lire turcesc	10.98	11. —
Imperiali	9.98	10. —
Galbeni	5.70	5.72
Scrisurile fonc. »Albina«	100 —	101.50
Ruble Rusesci	125 —	126 —
Discontul	7—10 %	pe an.

Numere singuratice din „Gazeta Transilvaniei“ se pot cumpăra în tutunge-ria lui Gross (în casa prefecturii.)

Acei domni abonați ai noștri, cari au plătit prețul abonamentului pe jumătate de an și seiu pe un an, înainte de 1-a Aprilie a. c., sunt rugați a ne trimite diferența prețului plătit dela 1 Aprilie c., care pentru Austro-Ungaria face 2 fl., și pentru România 8 lei.

ADMINISTRAȚIA „GAZ. TRANS.“

Cadouri de anul nou
Ed. I. Dressnandt
ceasornicar
in Brașov, Strada Vamei Nr. 2.
(din jos de biserica catolică)
iși recomandă bine asortatul său
Depositu de totu felulu de ceasornice
de cualitatea cea mai bună, cu prețuri forte moderate.
Tote reparaturele și comandel se esecuteză promptu solidu și pe lângă **garanția** consciințioasă.
Comandele in casu se nu convină, obiectele se primescu inapoi fără nici o perdere.

(1.) **Stofe de mătase curată 75 cr. metrul**
precum și a fl. 1.05 și fl 1.30 până la 5.90 (desenuri colorate, vârgate și cadrilate) trâmite pentru câte o rochiă seu cu bucata fără taxă vamală la casele mușteriloru depositulu fabricei de mătăsuri a lui **G. Henneberg** (liferantū alū Curții regale) in Zürich. Mostre se trâmite imediatu. Scrisorile in Elveția costă 10 cr.

De observatū.
Epilepsia. Cei ce suferu de spasmeri, de cârcei și de nervi găsescu ajutoru siguru prin metoda mea. Onorariile se dau după ce se voru observa succese. Tractarea in scrisu. S'au vindecatu sute de omeni.
Prof. Dr. Albert,
distinsu, pentru deosebitele succese, de cătră societatea științifică franceasă cu marea **medaliă de aur** cl. I.
6. Place du Frêne, PARIS.

Mersul trenurilor
pe linia Predeal-Budapesta a călei ferate orientale de stat reg. ung.

Predeal-Budapesta				Budapesta-Predeal			
	Tren accelerat	Tren de persoane	Tren omnibus	Tren de persoane	Tren omnibus	Tren accelerat	Tren omnibus
Bucuresc	7.15	—	—	Viena	8.25	8.35	3.30
Predeal	1.09	—	3.50	Budapesta	8.00	6.55	9.45
Timiș	1.33	—	10.15	Szolnok	11.24	10.55	12.18
Brașov	2.06	—	10.50	P. Ladány	2.01	2.04	1.59
Feldióra	2.16	6.30	5.45	Oradea mare	4.11	5.13	3.20
Apatia	2.44	7.09	6.28	Várad-Velenceze	4.21	9.37	3.25
Agostonfalva	3.03	7.41	7.07	Fugyi-Vásárhely	4.29	9.45	—
Homorod	3.18	8.09	7.42	Mező-Telegd	4.40	9.59	—
Hașfaleu	3.51	8.53	8.51	Rév	5.02	10.28	3.56
Sighișóra	4.51	10.18	10.52	Bratca	5.46	11.41	4.31
Elisabetopole	5.11	10.55	11.56	Bucia	6.09	12.15	—
Mediaș	5.39	11.36	12.43	Ciucia	6.28	12.48	—
Copșa mică	6.00	12.11	1.23	Huedin	6.52	1.48	5.28
Micăsasa	6.29	12.35	2.07	Stana	7.32	3.21	6.01
Blașu	—	12.54	2.27	Aghiriș	7.51	3.54	—
Crăciunel	7.02	1.29	3.06	Ghirbău	8.12	4.34	—
Teiuș	—	1.45	3.22	Nedeșdu	8.24	4.52	—
Aiud	7.38	2.26	4.15	Clușin	8.38	5.11	—
Vințulu de sust	7.55	2.48	4.44	Apahida	8.57	5.40	7.08
Uióra	—	3.12	5.10	Ghiriș	9.23	6.00	7.18
Cucerdea	—	3.19	5.19	Cucerdea	9.50	6.29	—
Ghiriș	8.24	3.36	5.47	Uióra	11.15	8.14	8.29
Apahida	8.48	4.10	6.38	Vințulu de sust	12.04	9.49	8.53
Clușin	—	5.39	8.51	Aiud	12.12	9.58	—
Nedeșdu	10.08	5.59	9.18	Teiuș	12.19	10.07	—
Ghirbău	10.18	6.28	8.00	Crăciunel	12.45	10.42	9.17
Aghiriș	—	6.54	8.34	Stana	1.15	11.32	9.40
Stana	—	7.10	8.59	Micăsasa	1.44	12.03	—
Huedin	—	7.25	9.35	Copșa mică	2.00	12.24	10.12
Bucia	—	7.49	10.16	Mediaș	2.34	12.43	—
Bratca	11.33	8.11	11.04	Elisabetopole	2.52	1.22	10.45
Rév	12.06	8.52	12.17	Sighișóra	3.27	2.24	11.07
Mező-Telegd	—	9.11	12.47	Hașfaleu	4.01	3.06	11.29
Fugyi-Vásárhely	—	9.29	1.21	Homorod	4.50	4.17	12.15
Várad-Velintze	—	9.52	2.05	Agostonfalva	5.08	4.51	12.30
Oradea-mare	1.49	11.04	4.06	Várad-Velintze	6.47	7.07	1.32
P. Ladány	1.54	11.14	7.30	Mező-Telegd	7.36	8.10	2.04
Szolnok	3.14	1.47	11.05	Agostonfalva	8.09	8.46	2.24
Buda-pesta	5.10	4.40	2.37	Várad-Velintze	8.41	9.20	2.44
Viena	7.30	7.44	6.40	Feldióra	9.20	10.15	3.15
	2.00	6.20	2.00	Brașov	—	6.00	3.25
				Timiș	—	6.57	4.03
				Predeal	—	7.32	4.28
				Bucuresc	—	—	10.25

Nota: Orele de noapte sunt cele dintre liniile grose

20% Tote prețurile scădute 20% per comptant.

Magazin de încălțăminte
al lui
Ioan Săbădeanu

Fabricat propriu și străin, solid și modern. Recomandă on. publicu cu prețuri scădute tote felurile de încălțăminte fine și ordinare, pentru **bărbați, dame și copii**, gata seu după măsuri fabricate.

Ghete de bărbați dela v. a. fl. 3.60 cr. in susu.
Ghete de dame " " " 3. — " " "
Pantofi și ghete de copii dela 60 " " "
Pantofi de casă de piele, pîslă seu stofă brodate cu flori pentru bărbați și dame dela v. a. fl. 1.30 cr. in susu.

Specialitate.
Cisme de copii in crețu de Karlsbad dela v. a. fl. 3.50 cr. in susu
" " fetițe și băieți " " " 4.50 " " "
Șoșoni de postavu de pîslă și cu Gumă englesesc. — Șoșoni cu talpe de pîslă lungi și scurți pentru voiagiori. = Galoci de gumă englesu. — Sandale de gnmă și de pîslă pentru dame, bărbați și copii cu prețuri estine.
Cisme de copii ordinare dela v. a. fl. 2 in susu
" " bărbați " " " 5 1/2 " " "
" " femei " " " 4 " " "

Comandele din afară se efectuează după măsurile trimise promptu și cele nepotrivite se iau înderetu in schimb.

20% Tote prețurile scădute 20%

Calic, cine nu abonează Calicul, șiarū ilustratū humoristicū și satiricū, care costă numai 3 fl. seu 7 franci pe an, der produce in fie-care lună risu de 3 fl. seu 7 franci, și prin urmare dă fiecărui abonentū unū câștigū curatū de 33 fl. seu 77 franci la an.

Cine n'are 3 fl. seu 7 franci, ca se aboneze Calicul, mai bine se-i împrumute, de câtu se ne rămăie nouē datorū și se pérđă câștigul arătatū.

Adevăratū sensaționalū va deveni Calicul anulū 1885 prin noua rubrică: „Scantei și cenușă din filosofia doctorului Amnariu“ și prin mulțimea ilustrațiunilorū comice și satirice.

Abonamentele se trimitu prin posta din Sibiu la
Administrațiunea „Calicului.“

